

drakenbloed, dood en destructie

De Standaard, 31 okt 07, Geert Van der Speeten

De Vlaamse Opera is aanbeland bij deel drie van de Ringcyclus. De regisseur Ivo Van Hove ziet in 'Siegfried' de 'opera van de destructie': 'Siegfried leeft in een fantasiewereld waar je bonuspunten krijgt als je iemand vermoordt'

De affiche wekte beroering. De Vlaamse Opera koos voor een beeld van Seung-Hui Cho, de killer van Virginia Tech die zijn blaffer frontaal op het publiek richt. 'Exact anderhalve dag heeft de mediastorm geduurd', zegt Ivo Van Hove. 'Toen was het over.' Ettelijke interviews heeft hij gegeven. Telkens probeerde hij geduldig uit te leggen dat Wagners opera Siegfried nu eenmaal over een vechtmachine gaat. En dat ook kunstenaars het recht hebben om zich te mengen in een discussie over zinloos geweld. Zeker als die wekenlang de nieuws- en opiniekolommen vult, zoals ten tijde van het proces van Hans Van Themsche. 'Het was geen affiche met rare provocerende bedoelingen', zegt hij. 'We hadden niets te verbergen.'

Van Hove situeert de Ringcyclus radicaal in het computertijdperk. Niet omdat hij Wagner een modern kleedje wil aanmeten. Wel omdat hij vindt dat dit totaalkunstwerk iets over de wereld van vandaag vertelt. De setting van deel 1, Das Rheingold, was een verrassing. De goden renden driftig heen en weer in een server-room. Maar de actualisering was geen gimmick. Het team van Ivo Van Hove had de hedendaagse invulling consequent doorgetrokken. De jacht op de 'ring' draaide om een superchip, en in de Rijn konden we een metafoor voor het internet zien. Van Hove: 'De goden koesteren in Das Rheingold de droom van een positieve, multiculturele samenleving. In Die Walküre is die droom al aan diggelen geslagen. We ontdekken dat er in die ideale wereldstad ook banlieus zijn en dat er mensen rondlopen die asiel zoeken. Of dat huwelijksrelaties stuklopen, zoals in de chique penthouse van de oppergod Wotan het geval is. Tijdens de legendarische Walkürenrit daalt er ook nog eens een catastrofe neer over de stad.'

In Siegfried zoomt de camera van Ivo Van Hove en de scenograaf Jan Versweyfeld in op één huisje, de achterkant van het decor van Die Walküre. Het is de smidse van Mime. Er worden geen zwaarden, maar tweedehandse computers verhandeld. Van Hove: 'Siegfried, die door Mime wordt opgevoed, heeft zich op een bijna autistische manier teruggetrokken in de virtuele realiteit. Hij leeft in een

fantasiewereld van gruwelijke videospelletjes, waar je bonuspunten incasseert als je iemand vermoordt. Daarna verkleedt hij zich, in een tenue die geïnspireerd is op Ninja's en gevechtssporten, om moordend de wereld in te trekken.'

Wagner roept met Siegfried een problematische 'vrije held' in het leven. Maar voor Ivo Van Hove gaat de opera ook over zeer herkenbare thema's zoals het generatieconflict. 'De oude generatie van Wotan, Mime en Alberich staat tegenover de jonge generatie van Brünnhilde en Siegfried. De ouderen kunnen hun gewoontes en idealen niet loslaten. De jongeren zijn ontevreden en rebelleren. Het zijn de herkenbare symptomen van elke puberteitscrisis. Het is ook heel menselijk: iedereen moet keuzes maken in zijn leven, en dus dingen achterlaten en verliezen.' 'In het "Erziehungslied" van Mime blijkt dat de opvoeding van Siegfried mislukt is. Hij heeft de jongen allerlei praktische dingen bijgebracht. Maar hij heeft hem niet kunnen leren om lief te hebben. Dat is iets wat Siegfried zelf zal moeten ontdekken.'

De vijf uur durende opera geldt als het moeilijkste deel van de Ring. Spektakel blijft zo goed als achterwege, op de twee moordpartijen en het drinken van drakenbloed na. Er komen slechts zeven personages in Siegfried voor. Vaak staan ze diametraal tegenover elkaar op de scène, en zingen ze hun sombere gedachten uit in eindeloos lange partijen. Van Hove: 'Maar het is ook een opera met één duidelijke lijn, over frustraties en verlangens. Voor mij is Siegfried het lievelingsdeel van de Ring: de thema's kwamen al geregeld in mijn theaterwerk aan bod. In de liefde tussen Siegfried en Brünnhilde, bijvoorbeeld, zie je al de trauma's uit een film van Ingmar Bergman passeren: het geven en nemen, de confrontatie met de seksualiteit. Het zit allemaal in die liefdesduetten van Wagner.'

'Siegfried' in de Vlaamse Opera in Gent, van 4 november tot 1 december (070-22.02.02) www.ringvlaamseopera.be